

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznikov, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon - številka 74.

Štev. 8.

V Ljubljani, v sredo 11. januarija 1899.

Letnik XXVII.

„Slovenski Narod“ — zoper katoliški konvikt.

I.

»Slovenski Narod« se je dvignil »proti katoliškemu konviktu« :

»V tem pogledu povemo takoj — hinavstva škof Anton Bonaventura od nas brez dvojbenosti ne zahteva — da stojimo nasproti katoliški gimnaziji in posebno še nasproti katoliškemu konviktu brez pogoja v najstrožji opoziciji!« To je izpoved »Slovenskega Naroda«, katere upravičenost je izkusil doslej utemeljiti v dveh člankih.

Razberimo popolnoma mirno in stvarno »Narodove« argumente ter preskusimo njih dokazno silo.

Premilostljivi knezoškof je sklenil ustanoviti katoliški konvikt z gimnazijo. Zakaj? To je jasno povedal v božičnem pastirskem listu: »za dobro, v resnici krščansko vzgojo naše mladine, da bi bili kedaj duhovniki ali koristni delavci v drugih stanovah«. Ko je bil premilostni knezoškof v Rimu, je moral sv. Očetu tudi pripomniti, »da se posebno po nekaterih mestih širi ne samo malomarnost, ampak kar naravnost sovražstvo in zaničevanje do katoliške cerkve, da se taje temeljne resnice, katere spoznava in je potrjuje razodenje, da je precejšnje število omikanih Slovencev, posebno onih na visokih šolah, kar naravnost odpadlo od krščanstva.« In prav zato, da bi to »zlo zmanjšal«, je sklenil sezidati katoliški konvikt. V njem bi »mladeniči laglje obva-

rovali prekrasni svoj duhovski poklic, in mladeniči za druge svetne stanove ne bi se tako lahko izgubili, priučili bi se marljivosti, strogemu redu in pobožnemu življenju.«

Poglejmo torej, kateri razlogi so premogli »Slovenski Narod«, da se je postavil proti katoliškemu konviktu »brezpogojno v najstrožjo opozicijo« ?

Prvi razlog: »Če bi se misel o katoliški gimnaziji in konviktu uresničila v tistih širnih mejah, kakor jih je zarisal knezoškof v svojem božičnem pastirskem listu, potem naj slovensko razumništvo kar abdicira... Če bi napredna stranka z veseljem pozdravljala svojega škofa božična odkritja, bi se pri tem ali hlinila, ali pa se kazala tako slaboumno, da bi sama prinašala polena h grmadi, na koji bi se ravno onasežgala pozneje... Tako kratkovidni pa zopet tudi nismo, da bi z radostjo sami sebi kopali svoj grob. Zategadelj nam družega ne ostane nego opozicija.«

»Slovenski Narod« torej sodi, da bi se napredna stranka ogrešila s samomorom, ko bi se ne postavila proti načrtom knezoškofovskim brezpogojno v najstrožjo opozicijo. Ne moremo tajiti, ta argument nas je presenetil, prav začudili smo se mu!

In zares! Kaj pa hoče premilostni knezoškof? Nič drugega ne, kakor to, da bi Slovenci dobili še več gorečih apostolskih duhovnikov, ter še več krščanske inteligence! Kako torej more »Slovenski Narod« sklepati, da bi napredna stranka sama prinašala polena h grmadi, na koji bi se ravno ona sežgala pozneje, če bi pomagala knezoškofu

uresničiti načrte? Kako more sklepati, da bi sama sebi kopala grob? Kako more sklepati, naj slovensko razumništvo kar abdicira? Če škof hoče ravno še več slovenskega razumništva, še več slovenske inteligence, kako mu je mogoče pametno očitati, da znaša slovenskemu razumništvu grmado, da koplje slovenski inteligenci grob? Ali ni taka trditev »Narodova« naravnost protislovna? Kdo ne vidi, da kar zeva iz nje široko protislovje? Prvi argument »Slovenskega Naroda« je potemtakem docela ničast in prazen! Čudimo se, kako je mogoče resnemu možu napisati take argumente!

Prvi argument »Slovenskega Naroda« bi le tedaj imel dokazno silo, če bi slovensko razumništvo bilo antikirščansko! Tedaj seveda, če »Narod« sodi, da nihče ne pripada po resnici k slovenskemu razumništvu in k napredni stranki, če ni brezverec in sovražnik krščanstva, tedaj bi res sledilo, da škof koplje slovenskemu razumništvu grob. Zakaj očitna resnica je, da škof hoče krščanske inteligence! S krščansko vzgojo slovenske mladine bi rad zagotovil za bodočnost slovenskemu narodu krščanskega razumništva! Ko bi torej sedanje slovensko razumništvo bilo tako prepojeno s sovražstvom do krščanstva, da bi se uprav istovetilo z antikirščansko inteligenco, tedaj in le tedaj bi »Slovenskega Naroda« prvi argument bil dokazen, da, nepobiten! Če pojem slovenskega razumništva izključuje pojem krščanstva, tedaj bi bilo tudi res, da bi se imela krščanska inteligenca, kakoršno hoče premilostni knezoškof in z njim večina slovenskega naroda, pa slovensko razumništvo po nazorih »Slo-

LISTEK.

Iz predalov suhoparnega številkarja.

(Dalje.)

»Posledica dvanedevnega boja je bila, da so Stephensonovo misel proglasili za nesmisel in zato zakon odklonili.

»Dasi je bil vspeh dovolj žalosten i za društvo i za Stephensona, vendar se ni dal nikdo ostrašiti.

»Vedno bolj je trebalo nove ceste med Liverpoolom in Manchesterom, zato spravijo železnični načrt zopet pred parlament, še predno je bilo leto okoli. Zakon dobi sedaj večino, ki pa ni stala nič manj ko 324.000 gld.

»Ker so drugi inženirji zahtevali prevelike svote, zato nastavi društvo Stephensona kot jedinega višjega inženirja z letno plačo 10.000 gld.

»Začne s tem, kar se drugim zdi nemogoče, to je s cesto čez veliko močvirje Chat - Moor in čez dve leti stoji trden nasip. To je že vzbudilo pozornost in občudovanje tudi pri takih, ki so poprej o njem dvomili; koliko bolj pa še druga dela! 63 mostov je stalo na cesti, nekateri izmed teh so bili najizvrstnejše delo, kar se je do tedaj storilo v tej stroki. Najumetnejše delo pa je bil Sankay-vijadukt, 24 metrov visok in z devetimi loki, katerih vsak je širok 17 metrov; ta most slovi še dandanes kot mojstersko delo.

»Delo je počasi napredovalo, ker ni imel ne denarja, pa tudi ne dovolj in spretnih delavcev. Čez tri leta niti povedati ni mogel, kdaj bo končana železnica.

»Ko mu pa dajo dovolj denarja, pokaže odločnost in delavnost, kakoršne niso pričakovali, tako da je bila konec leta 1829 železnica toliko da ne gotova. A sedaj se vname živahen prepir, kako gonilo naj bi uporabljali, ali konje, stoječo masino ali lokomotivo; za poslednjo je govoril skoro jedini Stephenson. Že so hoteli uvesti stalne masine, t. j. hoteli so v daljavi jedne angleške milje postavljati stoječe masine, ki naj bi vlake z verigami in vrvmi vlekle od postaje do postaje.

»A sedaj je dal pripeljati Stephenson na svoje stroške iz Newcastle-a lokomotivo, katero je rabil na ta način, da je dal z njo odpravljati s ceste prst, pesek in kamenje ali ga vozil tja, kjer ga je še potreboval.

»Hitrost, s katero se je delo na ta način očitno pospešilo, in tudi to, da so vse prerokovane nesreče izostale, to je naposled previdnim ravnateljem vendar dalo zaupanje v Stephensonovo lokomotivo. Sklenili so napraviti poskuse z lokomotivami, a ne samo z onimi iz Stephensonove tovarne, ampak razpisati dirko lokomotiv iz vsake tovarne, katera bi se je hotela udeležiti.

»25. aprila 1829. leta razpisali so za najboljšo lokomotivo 500 funtov šterlingov častnega darila.

Pogoji pa so bili sledeči: Hitrost 10 angl. milj v uri (16 km.) s 6 tonami (60 q.) lastne teže, zaklopnice varnice, požiranje dima, kolesa na peresih, 15 čevljev visokosti do vrha dimnikovega, merilo tlaka in pare in oddaja do 1. oktobra leta 1829. Cena naj bi naposled ne preseгла 550 funtov šterlingov.

»Ko je po razpisu častnega darila sto in sto tovarn delalo na vso moč, stala je v Stephensonovi tovarni lokomotiva toliko da ne že gotova in popolno zadoščujoča pogojem. Po neki poskušnji je pisal Robert očetu: »Rocket,« tako so krstili lokomotivo, »zadošča vseskozi danim zahtevam, dela celo več, nego smo sami pričakovali.«

»Na močnih vozovih so jo spravili sedaj v Liverpool. S kako zadovoljnostjo je zrl George Stephenson stvaritev svojega duha! Kako dolga vrsta posameznih iznajdb, koliko ur resne delavnosti je bilo med ilnatim modelom, katerega je napravil kot nižji kurilec, in tem umetno dovršenim orjakom, ki naj bi predrugačil ves svet.

»Onega osodepolnega dne se je oglasilo k dirki, ki je bila preložena na 6. oktober, pet lokomotiv.

»Prostor z dirko je bil vodoravni del železnice pri Rainhill-u (15 km. vzhodno od Liverpoola), ki je bil dolg 2 angl. milj. Vsaka masina naj bi šla to pot 20krat, torej naj bi skupno prevozila 80 angleških milj in zato ne potrebovala več ko osem ur. To je jednako čez dve nemški

venskega Naroda», kakor ogenj in voda. Če ne more biti slovenski razumnik, kdor je kristjan, tedaj bi si slovensko razumništvo res znašalo grmado in kopalo grob, če se ne bi dvignilo proti knezoškofu in mu napovedalo najstrožjo opozicijo!

A sedaj nam bodi dovoljeno vprašanje: Ali »Slovenski Narod« tako umeva zvanje slovenskega razumništva, da bi ne bilo več razumništvo, če bi bilo krščansko? Zdi se res, ker sicer je njegov argument nedoumen!

Če pa »Slovenski Narod« tako umeva bistvo slovenske inteligence, bodi nam dovoljeno še drugo vprašanje: Ali tudi slovenska inteligenca sama tako umeva svoje zvanje? Ali tudi ona sodi, da slovenska inteligenca, če je krščanska, ni slovenska inteligenca? Če slovensko razumništvo ogorčeno protestira zoper tako podtikanje, protestira prav s tem zoper »Slovenski Narod«, in tedaj je »Narodov« argument le ponesrečen poskus zvoditi slovensko razumništvo na napačno sled in tirati je zvičajno v opozicijo zoper škofa in njega idealne napore. Ko bi se pa slovensko razumništvo res ujemale z »Narodom« — česar pa mi ne trdimo in ne verjamemo — bi prav to bil kričeč dokaz, kako potreben, kako silno potreben je v Slovencih — katoliški konvikt!

Volivski shod v Gor. Logatcu.

Minolo nedeljo popoldne je državni poslanec dr. Žitnik sklical shod volivcev v Gor. Logatec, da jim poroča o delovanju državnega zbora. Shoda, kateremu je predsedoval domači veleč. g. župnik Josip Lavrič, se je udeležilo lepo število volivcev tudi iz bližnje okolice.

Poslanec je v daljšem govoru navajal vzroke, ki so preprečili od zadnjih volitev malone vsako delo v državnem zboru, ter opisal težavno stališče slovenskih poslancev. Od početka ustave do grofa Taaffeja so bili takozvani nemški ustavoverci neomejeni gospodarji v Avstriji; z Mažari so si razdelili gospodstvo in so z vsemi sredstvi zatirali slovanske narode, Nemci tostran, Mažari onostran Litave. Člen XIX. državne ustave je bil in je večinoma še le olepšava ali okrasek narodne enakopravnosti v Avstriji. Metternichov zistem nemške hegemonije in državnega centralizma še vedno velja, kar čutimo v vseh oddelkih državne uprave. Sedanja ustava v istini ni državna ustava, temveč nemškoliberalne stranke, katera je narode, nižje ljudstvo tlačila in zatirala v narodnem, verskem in gospodarskem oziru. Odtod vedne krize v državi od Beusta, ki je oče sedanje ustave, do današnjih dni. Ker so leta 1871 deželni zbori volili avtonomno večino v državni zbor, je l. 1873 liberalna nemška stranka s 120 glasovi od 122 navzočih poslancev kratkomalo deželnim zborom vzela volivno pravico; vendar pa ni imela moči, da bi v tem smislu tudi popravila deželne rede.

milji v uri ali dvojni hitrosti navadnega poštnega voza. Dozdeva se nam to danes, ko poznamo veliko hitrost vlakov, jako malo, takrat pa so mislili, da je to največja hitrost, ki se da doseči.

»Zgodaj zjutraj imenovanega dne se je nabralo skozi in skozi ob železnici na tisoče ljudi. Prišli so bili od blizu in daleč, nekateri iz gole radovednosti, drugi, ker so se zanimali za novost; mnogi so se hoteli seznaniti z napredki mehanike in študirati koj na mestu, največ pa si je bilo poiskalo varnega prostora, od koder so hoteli gledati nesreče, prerokovane po časopisih. Nestrpljivo čakajo gledalci uro na uro in še zmiraj se ne prične zaželjena igra. Nekateri mislijo iti domov, drugi se smejejo bahajočim obečanjem, katera so se raznesla o Stephensonovi lokomotivi, mnogi pa žugajo, da se ne dajo voditi za nos. Da bi se nevolja še povečala, raznese se glas, da se je »Novelty«, lokomotiva nekega imenitnega tovarnarja, ki naj bi dirko pričela, pri kurjenju poškodovala in da ne more danes priti na bojišče. Med to mrmranje, zabavljanje in žuganje zavreni mahoma dolgotrajen tanek pisk. »Kaj je bilo to? Sedaj pojde!« čuje se med množico. »Stephensonova Rocket prične vožnjo!« Še jedenkrat tisti tanki pisk in sedaj gre puf! puf! sprva počasi, a na to hitreje in hitreje po tiru. Lokomotiva se pomika puhaje in stokaje, hitreje od najboljšega poštnega voza po dobri cesti skozi množico.

(Daje sledi.)

Pod nemškoliberalno vlado je začela Avstrija propadati v gospodarskem in političnem oziru; ljudstvo, delavski stanovi so prišli v roke židovskega kapitalizma...

Prišel je leta 1878 na krmilo grof Taaffe. Bil je državniški umetnik, kajti z avtonomisti je vladal po prejšnjem zistemu nemškega centralizma. Nemški liberalci so si bili sami izpodrezali vejo, na kateri so sedeli, ker so se bili uprli za sedenju Bosne in Hercegovine, boječ se ondote nega slovanskega prebivalstva. Vendar je grof Taaffe kot bistroumen državnik sprevidel, da tako ne more dalje, in hotel je razširiti volivno pravico za državni zbor. Združili so se proti njemu prijatelji in sovražniki, boječ se za svoje privilegije, ter so ga vrgli. Pod Windischgratzom so se zmernejše stranke združile v koalicijo. Ta zveza je bila nenaravna, zato se je kmalu razbila. Prišel je grof Badeni, ki je imel dobre namene; hotel je napraviti mir med avstrijskimi narodi, uveljaviti narodno enakopravnost, resno pričeti s socijalno reformo. Toda motil se je, ker je vse to skušal doseči na podlagi obstoječe ustave. Izdal je znani jezikovni naredbi za Češko in Moravsko, in ta Badenijev korak je vzbudil vihar v nemškem taboru, posebno v onih strankah, ki si prisvajajo oblast v državi in prezirajo slovansko večino prebivalstva. Nemci so se zbal za svojo nadvlado in vzdignili so se z vso silo proti svojemu delu, proti ustavi; pričeli so obstrukcijo, ki je vrgla grofa Badenija. Slovenski poslanci smo v zvezi s Hrvati in Rusini pristopili desnici ter s Čehi, Poljaki in konservativnimi Nemci do zadnjega podpirali vlado ter tako preprečili, da niso nemški liberalci in nacioanalci prišli na površje. In to je bil sicer jedini, toda veliki uspeh državnozborske večine, ki je v adresi na presvetlega cesarja izrazila svoje želje ter razvila svoj program za bližnjo bodočnost. Grof Badeni se je vsaj nekoliko poučil o naših razmerah, poslušal naše pritožbe, toda ovire pri lokalnih oblastvih in pri centralni vladi so bile močnejše, nego njegova volja. Poskušal je svojo srečo baron Gautsch — brez uspeha.

Meseca sušca minolega leta je grof Thun prevzel vlado. To prepričanje imam jaz, da je grof Thun avstrijski državnik, kateri resno misli na izvršitev narodne enakopravnosti, na mir in spravo med narodi avstrijskimi. Toda bojim se, da tudi on ne bode izvršil te težavne, toda najhvalejnejše naloge. In zakaj? Priliko imamo skoraj že jedno leto opazovati njegove načrte in korake, a zastoj iščemo resne odločnosti. Kot rudeča nit se vleče po vseh tajnih in javnih obravnavah staro avstrijsko načelo polovičarstva. In že danes smemo žal reči, da bode tudi grof Thun prej ali slej izročil stari zistem svojemu nasledniku. Temu morda ni kriva njegova volja, temveč drugi faktorji, ki mu zastavljajo noge, v prvi vrsti pa birokracija po lokalnih in centralnih uradih. Tako v ministerstvih nimamo moči, ki bi hoteli uvaževati naše opravičene želje in zahteve. Stališče državnih poslancev mnogokrat obtežujejo tudi napačne informacije od nižjih uradov. Večkrat imajo ministri lepe besede in obljube, toda tudi ministri ne morejo vsega vedeti in videti. Tako je grof Thun po posredovanju večine vsprejel naše zahteve, obljubil, da jih v primernem času izvrši. Jaz sem tudi prepričan, da bi vse to izvršil, kar je obljubil, ako bi mogel. Ne bodem navajal in opisoval vseh ovir, katere ima celo v najožjem obližju; rečem le kratko: treba bi bilo Herkula, ki bi mogel streti vse te ovire, ki tiče v zistemu, v birokracijskem aparatu sploh in sedanji državni krizi posebe.

Utegnil bi mi kdo ugovarjati: zakaj pa podpirate vlado, ako nimate vseh garancij, da nam Slovencem izvrši vsaj najnujnejše zahteve? Nato odgovorjam kratko: V jednom letu niso Rima sezidali in mi v jednom letu ne moremo zaceliti ran, katere so nam zadala dolga desetletja. Slovenski državni poslanci so od spomladi l. 1897 do zadnjega storili mnogo korakov v tem smislu pri vladi in večini; opetovano so ustno in pismeno pritoževali se ter celo resno pretili, da izstopijo iz večine ter si pridržijo proste roke. Struna je napeta, toda doslej še nismo imeli poguma, da bi storili odločilni korak. Kdo naj prevzame vso odgovornost za negotove in bržčas za nam slabe posledice? Ako, recimo, le deset poslancev izstopi iz kluba in iz večine, te več ni in vlada

mora odstopiti ali pa ustvariti si novo večino brez nas in proti nam. Kdo pa je porok, da bi za to prišla boljša vlada, in kdo nam je porok, da bi se nova večina ozirala na naše težnje?

To so važni pomisleki, ki nas odvrčajo od skrajnega koraka, ker bi skoro gotovo prišli iz dežja pod kap. Torej nam po mojem prepričanju ne preostaje drugega, nego da vztrajamo pri sedanjih večini, ob enem pa z vso odločnostjo zahtevamo od večine in vlade, da uvažuje naš klub kot važen faktor, ki zastopa tri slovanske, a doslej najbolj prezirane narode v Avstriji. Želeti moramo, da se napravi sprava mej Čehi in Nemci, toda vse storiti in vse opustiti, da se ta sprava ne doseže brez nas ali celo proti nam.

V prvi vrsti je potreba, da naša »slovanska krščansko-narodna zveza« postopa jedino in solidarno, ob enem pa odločno in zavestno zagovarja koristi svojih volilcev, težnje in zahteve celokupnega naroda ter se opira na moralno pomoč ostalih klubov v večini, kjer jedino v sedanjih razmerah imamo svoje podpornike. Ako pa razmere nanesó, da bi nikakor ne mogli še dalje podpirati nam nasprotnega zistema, potem storim s tovariši v vseh slučajih to, kar zahtevajo od nas koristi naroda slovenskega.

Nemci vedno naglašajo, da se boje le Boga in drugega nikogar. Toda v istini se nemški liberalci in nacioanalci bojé le resnice in pravice. Resnica je, da sedanja ustava ni primerna za Avstrijo; resnica je, da je dualizem raztrgal in oslabil Avstrijo. Vsi poskusi, da bi se vzdržala ustava iz l. 1867 in parlamentarizem na tej podlagi, le nadaljujejo krizo državi in ljudstvu na škodo. Na Dunaju in v Pešti bodo morali priti do tega spoznanja, da so nujno potrebne bistvene premembe. Za to pa je treba odločnih moči, ki ne le načrte naredé, temveč tudi izvrše. Slovani morajo z ostalimi narodi dobiti jednake pravice v narodnem in gospodarskem oziru. Avstriji se ni treba bati Slovanov. Leto 1898 je pokazalo, da so Slovani zvesto udani svojemu vladarju in državi. Toda ti Slovani hočejo in morajo dobiti v tej državi svoje pravo, zagotovilo svojemu obstanku...

Poslanec je obširneje pojasnil tudi vse slabe strani avstro-ogerske nagodbe, katera je skoro že dve leti na dnevnem redu, ter omenil nekaterih vladnih predlog, ki čakajo rešitve.

Živahno odobravanje je pričalo, da so bili zbrani volivci s poročilom zadovoljni. Na predlog predsednika shoda, veleč. gosp. Jos. Lavriča, so volivci poslancu izrekli zaupanje, vsprejeli resolucijo za vseučilišče in nad sodišče v Ljubljani ter za »Našo stražo« zložili 15 gld.

Veliki Zagreb.

12. Zagreba, 1. jan.

Kakor večidel vsa glavna mesta, tako želi tudi Zagreb, da se razširi in da postane velik. Potreba razširjenja je v Zagrebu tudi opravdana, posebno kraj proti iztoku in deloma k jugu bi se bil moral že zdavnej združiti z mestom Zagrebom in če tudi se je mestno zastopstvo že večkrat za to zavzelo, vendar se je s tem odlašalo do danes. Tik do samega mesta se razprostira na iztočnej strani še dandanes selska občina, v kateri se nahaja najlepši kinč Zagreba, prekrasni park Maksimir. Da je radi slabega redarstva v tej občini trpela javna varnost v največji bližini mesta, je žalibog le preveč znano. Vso to zadevo je trebalo že zdavnej vrediti. Ali ker pri nas takozvana mestna avtonomija ne pomeni nič drugega, nego eksekutivno oblast za vse naredbe deželne vlade, moralo se je čakati, dokler ni vlada sama mestnemu zastopstvu predložila v razpravo o razširjenju mestne občine. In glej, mestnej občini se zdaj ponuja večji obseg, nego si ga je do zdaj sama želela.

V vladnem predlogu se ponujajo mestu celo neke vasi onkraj Save, tako da bi spadala oba brega k mestnej občini. Ta prostor, ki bi ga imela dobiti mestna občina zagrebska, je jako velik, prebivalcev živi na njem pa komaj 4000. In ves ta prostor bo treba sčasoma vrediti, posebno oni proti Savi, ki je bil do zdaj jako nezdrav radi vsakoletnih poplav; saj je znano, da se razlije Sava pod Zagrebom, če je le malo večje deževje. To je tudi napotilo vlado, da je predložila mestnemu zastopstvu razširjenje mestne občine prek Save. Skrajni čas je namreč že, da se

Sava vredi ne samo za plovitbo, nego tudi da se zaprečijo povodnji in pokončevanje zemljišč. Ali kako to vrediti, ker zajedniška vlada noče v tem pogledu nič storiti, premda je Sava uvrščena med državne reke. Mažar si hoče poprej vrediti reke doma na Ogorskem in še le potem bi morda prišel red na hrvatske reke. Ko bi se pa tako dolgo čakalo, mogla bi Sava provzročiti velike nesreče samemu mestu Zagrebu. Kaj se je tedaj sklenilo v svetu deželne vlade? Vrediti Savo na teritoriju mestne občine, in sicer največ s stroški samega mesta. In da se bode moglo to lažje izvesti, naj se uvrsti tudi desni breg reke v mestno občino. To je vladna osnova in mestno zastopstvo jo bode bržkone sprejelo, saj se tako ne protivi nobenemu predlogu, ki pride od zgoraj, bil on za občino koristen ali ne.

Vrejenje Save bode stalo brez dvoma vrlo mnogo denarja, a po mnenju uglednih strokovnjakov ne bode mnogo koristilo, če se ne vredi sistematično, in sicer od Podonosza do Rugovice, od koder bi se mogel izvesti že tolikokrat projektirani kanal do Zagreba. Vse osnove, kakor jih zdaj izmišljajo o tem vrejenju, so nepopolne in nedostadne, da bi mesto moglo imeti mnogo koristi od tega. Zakaj bi morala tako ogromno delo izvajati mestna občina, ko je vendar v tem pogledu zvana sama državna uprava, da po svojej dolžnosti stori nekaj za prospeh prebivalstva, ki že tako prevelike davke plačuje. Če ni bilo Mažarom žal za milijone, ki so jih potrošili za regulacijo Tise in Donava, zakaj se branijo zdaj vrediti Savo, ki je vendar tudi državna reka.

Hrvatska deželna vlada dobro vé, da za taka podjetja na Hrvatskem ogerska vlada nima nikdar denarja, pa zategadel zahteva od občin, da na svoje stroške izvajajo dela, ki po pravici spadajo na državo. Pa tako bode razširitev mesta Zagreba naplačana z ogromno svoto za regulacijo reke Save. Ne trdimo, da od te regulacije ne bi moglo biti koristi za samo mesto, če se izvede, kakor smo zgoraj omenili, ali pravično ni, da spada ves strošek za to podjetje na mestno občino, dočim državna oblast na Ogorskem troši denar v take svrhe kar na milijone. Timeo Danaos et dona ferentes moglo bi se reči tudi o tem predlogu deželne vlade, če mislimo pri tem na urejenje Save in razširjenje mestne občine čez Savo, kar bode tudi za mestno upravo prav nepovoljno. — Zato bi bilo za zdaj čisto dovoljno, da se pridruži mestu prostor od kraja mesta do Maksimira vkup s parkom in pa do Save, kjer se končuje glavni odvodni mestni kanal. Na tem prostoru bi se moglo mesto hitro razširiti, posebno velika industrijalna podjetja in pa bodoča deželna bolnišnica, če se bode občina sporazumela z usmiljenimi brati glede stare bolnišnice, katero je bilo treba že zdavnej odstraniti z Jelačićevega trga. Isto tako pride brž ko ne v ta kraj tudi nova mestna plinarna in elektrarna, ker čez jedno leto preneha stara plinarna, ki stoji zdaj že skoro sredi mesta.

To so vsa velika podjetja, katera želi mestno zastopstvo čim preje izvesti. Mora se priznati, da se je v novjšem času v Zagrebu storilo vrlo mnogo za razvitek mesta. Ogromno delo kanalizacije je skoro že končano. S tem je postalo mesto mnogo zdravjše. Letos se začne urejati iztočni del mesta ter se na spomlad odpre in razširi ozka ulica od Jelačićevega trga do stolne cerkve. Čez leto dnij bode dogotovljena tudi stolna cerkev, ta kinč mesta Zagreba. Pretečeno leto je bil urejen krasni perivoj pred državnim kolodvorom, kjer stoji na severnem kraju umetniški pavilon, ki je bil odprt pred Božičem. Tukaj imamo zdaj razstavo najlepših slik in kipov naših domačih umetnikov. Vse to povzdiguje važnost mesta ne samo za domači, nego tudi zunanji svet. Pa če še pristavim, da je Zagreb tudi v narodnem pogledu ravno koncem minulega leta storil korak naprej, da je dobil v tretjem okraju neodvisnega poslanca, da se je tedaj tudi v narodnem pogledu probudil, potem moramo priznati, da vender le napredujemo. Dal Bog, da bi bil ta napredek na duševno in gmotno korist celega hrvatskega naroda, ki pričakuje od svoje prestolnice, da bode zares velika v vsakem pogledu in prava zvezda-voditeljica k sreči in blagostanju vsega Hrvatsva.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. januarja.

Parlamentarni položaj. Povodom bližnjega sestanka našega državnega zbora vršil se je včeraj ministerski svet, ki je razpravljal o nekaterih važnejih točkah, ki se morajo ali bi se vsaj morale rešiti tekom pomladanskega zasedanja. »Narodni Listy« pišejo, da ima vlada sicer že dolgo časa pripravljen načrt, po katerem naj bi posloval naš parlament, vendar bo pa treba še čakati, kako se razvijo stvari v ogerskem parlamentu. Ogerska ministra Banffy in Lukacs sta se namreč pred svojim odhodom v Budimpešto posvetovala tudi z grofom Thunom in dr. Kaizlom o nagodbenem programu. Iz tega sledi, pravi omenjeni list, da Banffyjevo ministerstvo ostane, ker hoče na kak način rešiti nagodbeno vprašanje, akoravno tudi brez Banffyja. Ostane ali vsaj želi ostati tako dolgo, da pripravi pot rešitvi perečim vprašanjem. Kaj se pa zgodi na Dunaju, je največ odvisno od taktike levičarjev. Položaj v tem oziru še nikakor ni jasn. Nekateri levičarski prvaki so že jeli pretiti z brezobzirno obstrukcijo takoj v prvi seji. Pridružilo se jim bo najbrž večje število nezadovoljnih elementov, le o članih nemške ljudske stranke se še ne ve. Rogovili bodo nad vlado posebno radi tega, ker jim je v minulih počitnicah provzročila zopet več »krivice«, katerih ne morejo mirno prenesti. Važno vlogo igral bo tudi § 14. Najbrže pridružijo se jim tudi lahonski zastopniki, katerim je grof Thun, vkljub temu, da bi ga bili sem ter tje radi podpirali, zadal s pazinsko gimnazijo »nečuven« udarec in niti ne mara sprejemati raznih ugovorov. Vse to se je v zadnjem času nagromadilo proti Thunovi vladi, kar bo gotovo oviralo redno in potrebno delo.

Pogajanja na Ogorskem so se včeraj mej vlado in opozicijskimi strankami zopet pričela in se danes še nadaljujejo. Vlado zastopajo pri teh konferencah baron Banffy, Lukacs in Fejervary, opozicijske in desidente poleg prvega posredovalca Szilagyja in neizogibnega Kolomana Tisze posl. Košut, Toth in Hentaller za neodvisno stranko, za ljudsko stranko Molnar, Rakovszky, za nacionalno Apponyi, Horanszky in Szentivanyi, Ugronovce konečno zastopa posl. Polonyi. Ta mirovna komisija sošla se je včeraj ob 11. uri ter se posvetovanje nadaljevalo do poldruge ure. Listi poročajo, da se je že tekom prvega posvetovanja doseglo sporazumljenje mej delegati, da je namreč opozicija voljna pospešiti nujno potrebno delo pod pogojem, da Banffy takoj odstopi. Tudi ministerski predsednik se je neki udal tej zahtevi, ker je zadovoljen, da je moralna zmaga na njegovi strani. V resnici je pa seveda zmaga na strani opozicije, ker je vse uvidelo, da je odstop barona Banffyja državna potreba. Oficijozni krogi navidezno še vedno izražajo nado, da se Banffyju posreči pridobiti nezadovoljne elemente na svojo stran in tako doseči kompromis samo na račun opozicije. Toda, komur je položaj kolikaj znan, vé, da se opozicija ne vda za drugo nego za Banffyjevo ceno. Danes se morda že obelodanijo konečni vspehi.

Razmerje mej Ogorsko in Hrvatsko. Hrvatski ban Khuen-Hedervary se je zelo potrudil, da je izposloval Najvišje potrjenje nedavno v hrvatskem deželnem zboru sklenjenemu zakonskemu načrtu glede podaljšanja finančialne nagodbe mej Hrvatsko in Ogorsko, kakor tudi glede budgetnega provizorija, da se, tako se je spočetka naglašalo, vsaj Hrvatska ohrani na zakoniti podlagi. Toda sami hrvatski oficijozni krogi morajo sedaj priznati, da temu ni tako, marveč vlada tudi na Hrvatskem, kar se namreč tiče razmerja do Ogorske, položaj contra legem. Hrvatski zastopniki, ki bi po svojem številu v ogerski poslanski zbornici lahko igrali veliko vlogo, so v tem slučaju držali roke križem in se niti niso potegnili za koristi svoje domovine, niti pokazali svoje moči, da bi bili izposlovali odobritev načrta za finančialno nagodbo z Ogorsko. Tako je toraj prišlo, da se tudi na Hrvatskem v tem oziru vlada nepostavno. Hrvatje imajo sicer odobreno pogodbo, katero pa je vsprejel le jeden kontrahent. Ker pa toraj manjka drugega kontrahenta, je pogodba postavno neveljavna, pogodba sploh ne obstoji.

Dreyfusova afera, oziroma boj mej Dreyfusovimi pristaši in njih nasprotniki, je z odstopom predsednika Quesnaya dobil zopet novo smer. Zagledala so beli dan zopet nova odkritja in vsled tega seveda zopet novi protidokazi. Quesnay pridno objavlja vse nepravilnosti pri preiskavah kasacijskega in drugih sodišč, ki jih je zasledil tekoni poslovanja v teh krogih. Njegovi somišljeniki ter sploh vsi, ki uvidijo v Dreyfusu res izdajico Francije, pričakujejo velevažen preobrat v tem vprašanju, seveda ne na korist Dreyfusu in njegovim židovskim privržencem. Nasprotno pa ti izjavljajo, da njegove izjave nimajo nikakega pomena. Vendar pa izstop Quesnaye in pa njegova odkritja ne morejo biti tako brezpomembni, ker se sedaj splošno govori, da odstopi tudi prvi predsednik kasacijskega sodišča Loew ter baje tudi Mazeau, Bard in Athalin.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. januarja.

(Častni večer) je minulo soboto dne 7. t. m. v Narodnem Domu priredilo mestno učiteljstvo ljubljansko svojem velezaslužnemu nadzorniku gospodu prof. Frančišku Levcu, v proslavo 10 letnice njegovega nadzorništva. Zasluge, katere si je v teh 10 letih za šolo pridobil, so velike, zato mu je učiteljstvo napravilo to malo pa prav ljubko slavnost, pri kateri mu je v znak posebnega spoštovanja gospodična voditeljica Emilija Gusl poklonila lep srebern tintnik, — dar mestnega učiteljstva. V prireditve tega večera sestavljeni odbor si je predsednikom izvolil g. mestnega kateheta Roka Merčuna. Slovesnosti vdeležili so se načelniki c. kr. mestnega šolskega sveta, mestni župan Hribar, člani istega šolskega sveta dr. Majaron, ravnatelj Vončina, predsedstveni tajnik Evgen Lah, c. kr. okr. šolski nadzornik Žumer in slovensko mestno učiteljstvo polnoštevilno. — Med izbranimi govori in napitnicami nadučitelja Likarja, mestnega župana Hribarja, nadzornika Levca, dr. Majarona, kateheta Smrekarja in drugih vršila se je slavnost prav pristrčno v splošno zadovoljnost vseh vdeležencev.

(Cerkev na ljubljanskem barju.) Ker je pokojni Kosler zapustil 6000 gld. za cerkev na Karolinski zemlji in bode mestna občina ljubljanska prispevala deset let po 500 gld., mislijo kmalu začeti s pripravami za gradnjo cerkve.

(Naznanilo.) Z raznih stranij nam dohajajo tožbe, da častiti naročniki le neredno prejemajo »Katoliški Obzornik«. Prosimo torej vse častite naročnike, naj potrpe še to pot! Znaprej smo oskrbeli drugi ekspedit in z vso skrbjo bomo pazili na to, da bodo vsi naročniki točno prejeli list.

Upravištvo »Katoliškega Obzornika«.

(Repertoire slovenskega gledališča.) Dne 13. t. m. se bo igrala na našem odru velezanimiva noviteta, hrvatska tridejanska drama Srg. pl. Tucića »Trhli dom«. Istega pisatelja jednodejanska »Povratak« je dosegla tekočo sezono pri nas najlepši vspeh. — 15. t. m. bode na korist gosp. režiserju Inemannu predstava Schillerjevih »Razbojnikov«. Vlogo Franca igra beneficijant, vlogo Karla pa g. Deyl. — 17. t. m. se bo prvič pela velika Wagnerjeva opera »Lohengrin«. Dramatično društvo je izdalo in založilo za to opero slovenski prevod libreta. Prevod je oskrbel g. profesor Markič. — 19. t. m. se ponovi izvirna slovenska rodbinska drama »Sin« E. Gangla. — 21. t. m. pa bode gostovala na našem odru gospa Kulich dr. Linhartova.

(„Adriatische Post“.) Tako se imenuje nov list, ki je pričel izhajati v Gorici, v tiskarni g. A. Gabrščka. Namen listu je, da bode javnost seznanjal z neznosnimi razmerami ob Adriji ter mero-dajnim krogom odpiral oči in jim odkrival krivice, ki se godé slovanskemu prebivalstvu. List bode izhajal 10. in 25. vsacega meseca v Gorici in Pulju; celoletna naročnina znaša 2 gld., poluletna 1 gld. 20 kr. Naroča se ali v Gorici, tiskarna A. Gabršček, Gospodske ulice št. 9, v Pulju: via Sissano št. 7.

(Osebnost.) Pri mestnem magistratu ljubljanskem določen je za leto 1899. županovim, oziroma magistratnega ravnatelja namestnikom g. svetnik Ivan Šesek.

(Pevski zbor »Glasbene Matice«) priredi prihodnjo soboto, 14. t. m., v gorenji dvorani »Narodnega doma« veliki pevski večer s plesom. Na vspeh so poleg »srbskih narodnih pesmi«, katere so pri zadnjem koncertu tako zelo dopadle, razne točke vesele vsebine, med njimi »veliki predpustni potpourri«. — Vstopnina 1 gld., za rodbino 2 gld. — Eventualni prebitek je namenjen za pokritje koncertnih deficitov.

(Poštna vest) S 1. februarjem prične voziti vsakdanja pošta mej Vrhniko in Horjulom.

(Iz Celovca), 10. jan.: Sinočni shod socijalnih demokratov, na katerem so govorili in resolucijonirali o odpravi časnikarskega koleka, je bil precej dobro obiskan. Poročal je »voditelj« (črevljar) Eich iz Beljaka. Došlo je tudi nekaj poslancev. Poslanca Dobernika so zborovalci sprejeli z živahnim ploskanjem in razveseljen po tej ovaciji je le-ta snubil za posebno prijateljstvo pri — socijalnih demokratih, češ, da se morajo nemški nacionalci združiti z njimi. »Par nobile fratrum«!

(O dr. Steinwendru.) S Koroškega, 10. januarja. Gonja, katero so uprizorili radikalni Nemci na komando »Grazer Tagblatt-a« zoper poslanca gornjekoroških mest dr. Steinwendra, kakor vse kaže ne bode imela zaželjenega vspeha. Dr. Steinwender je namreč že dobil iz večine svojih volilnih krajev izjave, s katerimi volilci popolnoma soglašajo s svojim poslancem. Kljub temu izjavam hoče dr. Steinwender sklicati še povsod volilne shode, da se pouči o mišljenju svojih volilcev. Pšenica gospodov Dobernika in dr. Lemischa torej še ni povsem dozorela.

(Iz Rima.) Dne 4. januarja je bil pri papežu v avdienci kotorski škof Fr. Uccellini.

(Meščansko šolo v Krškem) obiskuje letos 69 učencev; od teh je 48 Kranjcev, 19 Štajercev, 1 Primorec, 1 Gor. Avstrijec. Letošnja potreščina za to nemško šolo znaša 6026 gld. K temu prispeva Štajerska okoli 100 gld. in kranjska hranilnica 240 gld. Ostalo potreščino mora pokriti s prikladami na direktne davke krški okraj. Sedaj so se vse občine s prošnjo obrnile na dež. odbor, oziroma dež. zbor, da bi dežela prevzela troške za učiteljsko oseboje.

(Cigani) so 9. januarja prav predrzno napadli najpoprej pod Znoilami pri Krki sejmarje ter pri belem dnevu (ob 2. uri popoldne) zahtevali siloma denar. Potem so se pa obrnili na pot, ki vodi proti Grosupljemu, in se tam lotili gruča sejmarjev. Martinovca iz Male Loke so skoro do smrti potolkli. Na vratu in na glavi je strašno ranjen; ne govori nič, v sveto olje je bil dejan. Neki drug jo je dobil po ušesu. Orožniki in domačini s puškami so bili lopovom precej za petami. Jednega so obstrelili na nogi, če so ga pa vjeli, ni še gotovo. — Da ga ni miru pred cigani!

(Bojkotirani ministerski predsednik.) Nemško-nacionalni gostilničarji v Tešinu in Bodenbachu kakor tudi v drugih polabskih krajih so se dogovorili, da od grof Thunove pivarne v Bodenbachu ne bodo več jemali piva. Tudi nekateri gostilničarji v Draždanih so se pridružili temu bojkotu.

(Umrl je) 8. t. m. na Sedmograškem protestantski superintendent Szass, znan kot igralec na borzi. »Narod« ga je svojedobno poročajoč o njegovih borznih spekulacijah napravil za »škofa«.

(O šolskih hranilnicah.) V Belgiji so l. 1866 ustanovili poštno hranilnico, ali, kakor jo tam imenujejo, državno hranilnico. Te naprave se je mesto Gent poslužilo med ostalim v to svrhu, da je l. 1867 po vseh šolah vpeljalo »šolske hranilnice«. Učitelji so posredovali med otroci-šolarji in med državno hranilnico. Po tem vzgledu so istega leta ustanovili šolske hranilnice v Bruselju. Početje posnemala so tudi druga mesta. In da se smisel za varčevanje imenito pri mladeži toliko laglje vkorenini, iz tega vzroka so se razširjali primerni spisi, od katerih je jeden, kakor pravi pred nami ležeče poročilo v uradni okrožnici poštne hranilnice avstrijske, bil prestavljen v nemški, italijanski, madžarski, rumunski jezik. V obdobju 30 let se je po šolah vložilo čistih 7 milijonov frankov. Od l. 1892 učitelji-posredovalci dobivajo po 2 centima za vsako vlogo, s temi dohodki pa ob enem pokrivajo potrebne izdatke, ki provzročuje posredovanje med hranilnico državno in šolsko. Da se varčevanje pri mladeži še zdat-

nejše povspesuje, v to svrhu so v mestu Mons dne 1. junija 1897 začeli novorojenim otrokom dajati brezplačno knjižice z vlogo po jeden frank. Ta način se je ljudstvu seveda prikupil; premožnejši starši se knjižice ne branijo, a revnejši jo vsprejemajo z zahvalo. Zneski za prvokratno vlaganje v korist novorojencem pribavljajo se potom subskripcije in drugih prostovoljnih darov od strani zasebnih hranilnic in pa dobrih ljudi. Vsaka knjiga-vložnica — »livret générale« imenovana — ima pečat: »Reservovana imovina«. Imovina k tej knjižici pripadajoča se ob času življenja lastnikovega ne sme znižati pod jeden frank. Tudi pri nas v Avstriji se je med šolarji začelo varčevati, odkar imamo poštno hranilnico. O tem pravi nedavno izdani letopis c. kr. poštnohраниl. urada na Dunaju. Leta 1897 se je po šolah razdelilo 71.316 knjižic, a skoz petnajst let 986.319, od teh je koncem minolega leta bilo 520.051 knjižic še neizplačanih. Poročilo pohvalno omenja, da učitelji radi podpirajo mladež v svrhu varčevanja. Pisalec teh vrstic pozna kateheta, ki je sam lastnoročno izpolnil prazne predale v knjigi-vložnici povodom prvega vlaganja pri več kakor stotini učencev. Čeravno nimamo uradno ustanovljenih hranilnic po naših šolah, vendar le popolnoma tudi v Avstriji nismo čisto brez »šolskih hranilnic«.

(Plenerjeva odkritja.) Liberalci skrbе, da njihove padle korifeje ne izginejo ljudstvu iz spomina. Sedaj je objavila »N. Fr. Presse« članek z napisom »Samobiografija Plenerjeva«. Plener »odkriva« in popisuje seveda to, kar je liberalcem v prilog. Nas zanima najbolj njegova sodba o celjski aferi, o kateri pravi, da je bila »daleč čez njen pravi pomen precenjena«. To se pravi: Nemci so jo porabili le za agitacijo proti svojemu pravemu prepričanju. O Nemcih pravi Plener, ki seveda še vedno živi v koalicijskih mislih: »Med Nemci se kažejo tendence k zbližanju z mernih Nemcev raznih smerij, katero je bilo tudi temeljna misel koalicije«. Iz tega se izprevidi, da je po Plenerjevih mislih koalicija bila veliko koristnejša Nemcem, nego obstrukcija, in da bodo Nemci kmalu začeli poskušati po starem receptu: Ne hrupno, ampak tiho germanizovati! — Mislimo, da je razvoj Avstrije že predaleč napredoval čez ta stadij, da bi se mogel vpeljati stari birokratično germanizujoči zistem v vsej svoji tihi, nepremagljivi delavnosti.

(Generalni svet protimasonskega društva v Rimu) je za častna člana imenoval med drugimi Hrvata dr. Šandora pl. Bresztyenskega in Ogra grofa Ivana Zichy-ja.

(Italija) je potrošila v 10 letih za gospodarske namene samo 112 mil. lir, za afrikanško politiko je pa žrtvovala 291 mil. lir. Uspeh tega gospodarstva ne more biti drugi, nego — anarhija.

(Dijaška.) V Curihu je znan profesor, ki svoja predavanja navadno čez uro podaljša, kar seveda ni všeč mladi dijaški krvi. Zviti ptički kupijo uro-buditeljico, uravnajo jo na sekundo ter skrijejo pod papirji na profesorjevi stolici. Profesor je ravno ognjevitno razlagal neko učeno vprašanje, ko se sproži buditelj. Dijaki, katerim zlobnost njihovih tovarišev ni bila znana, prestrašeni vstanejo, a kmalo spoznajo nakano. Profesor pa mirno čaka, da se nemir poleže, ter reče: »Hvala lepa, gospodje, za darilo; skoraj sem bil pozabil, da je danes moj rojstveni dan. Moja žena si je že dolgo želela buditelja za postrežnico. Hvala Vam torej za prijaznost«. Profesor nato nadaljuje svoje predavanje še četrte ure.

(Prusofilstvo) V neki danski šoli je zahteval učitelj prusofil, da naj otroci pojo pesem: »Jaz sem Prus«. Otroci so pa jednoglasno peli »Jaz nisem Prus«. Učitelj pokliče dečka in zahteva, naj poje sam. Deček pa je zopet pel po izpremenjenem tekstu. Drugi dan prideta šolski nadzornik in protestantovski pastor, in isti deček naj bi bil zopet pel: »Jaz sem Prus«. Deček pa je pel zopet: »Jaz nisem Prus«. — »Ali veš, kaj dobiš sedaj?« vpraša nadzornik dečka. — »Vem, tepen bom«, odgovori deček, in bil je tepen. Domov prišedši pa je deček materi rekel: »Mati, jaz se nisem lagal«.

(»Marksizem razpada«.) To tezo v zadnjem »Katoliškem Obzorniku« dokazuje dr. Jan. Ev. Krek na podlagi pojavov med nemško socijalno demokracijo. Značilno je, da se je začela že tudi v italijanski socijalni demokraciji nova struja proti

marksizmu. Kakor piše »L' Osservatore Cattolico«, je socijalist Merlino ustanovil nov obzornik: »Rivista critica del socialismo« proti marksističnemu »Avanti.« Mi ne moremo in nečemo več verovati Marksu, ker je Marks, tako pravi Merlino, ampak mi se hočemo prepričati, koliko je v Marksovih trditvah resnice. Pokazalo se je, da so v Marksovih teorijah kričeče anomalije in da je globok razpor med teoretičnimi principi in praktičnimi zahtevami. Zato treba kritike, revizije Marksovega »Kapital-a«. Kar je dobrega, resničnega, dokazanega, to bomo vzprejeli, a brezobzirno zavrgli, kar je nerresničnega, samo apriorističnega, utopističnega. Mi stojimo, pravi socijalist Labriola, na početku nove dobe socijalizma. Doslej ni bilo v nobenem znanstvenem sestavu toliko igračkkanja s frazami in toliko nejasnosti idej, kakor v socijalizmu!

(Ruski izvoz) je dosegel lani skoro že 3 tisoč milijonov rubljev. Posebno je bogat izvoz poljskih pridelkov. Živine šteje Rusija okoli 140 milijonov, med tem je konjev okoli 26 mil. Zelo so napredovali rudokopi. Leta 1894. je imela Rusija 318 $\frac{1}{2}$ mil. pudov nafte. Tudi v obrtniji je znaten napredek. Železnice je sedaj 35.000 klm. Prej je bila Rusija še precej navezana na zapad, kamor je izvažala večinoma le surovine, zadnja štiri leta pa izvoz presega uvoz. V trgovinskem prometu je Rusija v zvezi najbolj z Angleško, zatem z Nemčijo s Francosko in z Avstroogrsko, Holandijo, Severno Ameriko. Naravno bogastvo Rusije, katero čaka le pridnih in podjetnih rok, pa je neizmerno.

(Prvi socijalistični župan v Ameriki) je bil izvoljen v Haverhillu. Osemindvajsetletni John C. Chose zahteva zlasti, da občina prevzame tramvaye, razsvetljavo itd. v lastno režijo, osemurni delavnik z minimalno plačo 2 dol. na dan, preskrbovanje z delom, javno volitev v mestni svet itd. To hoče izvesti mirnim potom, sporazumljen z meščanstvom.

(Prostitucija.) javno priznana, je najhujše sredstvo za razširjanje nenravnosti, dasi neki gospodje iz »zdravstvenih« ozirov trdijo nasprotno. Ne le, da ljudstvo izgubi нравstveni čut z ozirom na šesto zapoved, ampak vzrok je tudi drugim zločinom. Veliko razburjenje sta provzročila zadnje dni na Dunaju dva umora, zvršena nad ženskima Hofer in Spilka z bestijalno rafiniranostjo. A нравni oziri morajo izginiti, kadar se zavzamejo neki ljudje za javno nesramnost iz »zdravstvenih« (!) ozirov!

(Bombay.) To mesto uničuje od avgusta meseca l. 1896. kuga. Od oktobra 1896 do februarja 1897 je pobegnilo 398.000 ljudij. Malo se jih je vrnilo, večinoma so se udali prebivalci usodi in čakajo, kaj bo kuga z njimi naredila. Poleg tega pa grozi mestu velika nevarnost od vode, katera se vsako leto vzdigne za kake tri palce. Temu je največ kriva slaba kanalizacija. Če gre tako še nekaj let dalje, bo mesto popolnoma propadlo. Tam, kjer so bili stotisoči ljudi, bodo puste razvaline. Pred kratkim je imelo mesto še 773.000 prebivalcev.

(Pijače se je odvadil.) Neki sobni slikar je obljubil, da ne bo več pil, in je tudi držal besedo. — Kaj vendar te je do tega privedlo? ga vpraša nekoč njegov prijatelj. — Ti, ki si tudi oženjen kakor jaz, boš to lahko takoj razumel. Pomisli, kadar sem bil natrkan, vselej sem dvojno videl svojo — taščo.

(Previdnost narave.) Oče, ki je plešast, svojemu sinu: Občuduj, sin moj, previdnost narave, ki odvzame človeku lase uprav v onem hipu, ko bi si jih ta gotovo ruval iz glave spominjajoč se neumnostij svoje mladosti.

(Secesija.) Ali veste kaj je to? Poglejte naj-novejše ilustracije po listih! Prazne črte, debele, neokretne . . . sitni, ostri obrazi brez sence, obleka, kakor kamenita . . . rože, kake? . . . pesmi brez rim . . . brez ritma . . . brez misli . . . pomišljaji . . . vprašaji . . . klicaji . . . vzdihji kakor vulkanske erupcije . . . tuji izrazi . . . nerazumljivi stavki . . . vriskajoči jok . . . smrt . . . nebotično veselje . . . satanizem . . . humor . . . megla —. Dunajsko moško pevsko društvo priredi ta teden koncert, v katerem se hočejo iz secesije in dekadentizma — norce delati.

Društva.

(Moško pevsko društvo »Kranj« v Kranji) imelo bode dne 15. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih slovenskega bralnega dru-

štva v Kranji svoj redni občni zbor. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Slučajnosti. 5. Volitev odbora.

(Vodstvo ljudske in dijaške kuhinje) se zahvaljuje gospej Fleischmanovi za različno pisalno orodje in gosp. Alojziju Zormanu za podarjeno moko.

Načelstvo.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico) priredi dne 22. prosinca t. l., po popoldanski službi božji cesarsko slavnost in ob enem svoj občni zbor pri Šerčerju v Šmihelu s sledečim vspešnim: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Govor o cesarju. 3. Govor o solah. 4. Volitev novega odbora. 5. Tombola. — Za dobitke so razne koristne in lepe reči. Srečke se bodo prodajale prej in pri shodu po 10 kr. Med zborovanjem pojejo šmihelski pevci. — Podjurski Slovenci in Slovenke, pokažite, da ljubite svojega cesarja in svoj narod, ter pridite vsi. — Najljubneje vabi odbor.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu.) To društvo razpošilja poročilo o društvenem delovanju prvega leta. Dohodkov so imeli 1982 gld. 30 kr., troškov pa 597 gld. 74 kr.; osnovne glavnice imajo 793 gld. 44 kr. — Podpore je društvo razdelilo v minolem šolskem letu 522 gld. med 26 dijakov. V odboru so gg.: dr. Gr. Krek, predsednik, dr. Benjamin Ipavic, podpredsednik, Fr. Železinger, blagajnik, dr. Karol Strekelj, tajnik, odborniki: Fr. Hauptman, Fr. Hrašovec, Štef. Rojnik, dr. J. Klasinc in Ant. Turkuš. — Ker je podpore potrebnih slovenskih dijakov v Gradcu veliko, priporoča odbor tudi nadalje podporno društvo blagohotne naklonjenosti, katere mu tudi mi želimo v obilni meri.

„Naša straža.“

Daljni ustanovniki gg.: dr. Šime Kuretič v Pazinu, dr. I. Mlakar, kanonik v Mariboru, 100 K, Lambert Einspieler, državni poslanec, stolni školastik v Celovcu, 50 K, dr. Val. Janežič, c. kr. nadštabni zdravnik v p. v Celovcu, 20 K, J. Nedok, em. profesor v Krakovem, 50 K, Ljudevit Jenko, župnik pri Sv. Duhu, 10 K, Janez Bizjan, župnik na Brdu, 10 K, prof. Božidar Štifter v Kalugi na Ruskem, 10 K.

Redni udje: Miha Lendovšek, župnik in deželni poslanec v Makolah, 2 K, Alojzij Cilenšek, župnik v Hopercah, 1 K, iz Jarenine: P. Henrik Rešek, oskrbnik 2 K, Anton Fišer, župnik v p. 2 K, Jožef Čizek, župnik 2 K, Fr. Sal. Gomilšek, kaplan 2 K, Jožef Slekovec, nadučitelj 1 K, Jožef Čonč, učitelj 2 K, Marija Vučnik, učiteljica 2 K, Vinko Rotman, posestnik 1 K, Jožef Polančič, posestnik 1 K, Jakob Rošker, posestnik, 1 K, Fr. Jencič, posestnik 1 K, Ivan Sekol, posestnik 1 K, Anton Jager, posestnik 1 K, Franc Kruljc, kaplan v Št. Ilju, 2 K, gospa Rojeslava Mlakar v Mariboru 2 K, prof. I. Zidanšek v Mariboru 2 K, prof. I. Kavčič v Mariboru 3 K, mestni katehet I. Vreže v Mariboru 1 K, kaplan Časl v Mariboru 1 K, prefekt Anton Korošec v Mariboru 5 K, Jožef Preša, župnik na Ovisih, 2 K, Rezika Sterle, učiteljica v Gorjah, 1 K, Ivan Pokljukar, posest. na Krnici pri Gorjah, 2 K, Ivan Brence, župnik v Preski, 2 K, Cveto Kramar, kaplan v Pliberku, 2 K, Anton Vogrinc, provizor v Šmarjeti pri Velikovcu, 2 K, Tom. Incinger, kn. šk. uradnik v Celovcu, 2 K, Frid. Malgaj, duhovnik v Gradcu, 2 K, Jože Rebek, ključ. v Ljubljani, 1 K, Andrej Vodišek v Ljubljani 1 K, Josip Fortuna, delovodja drž. žel. v Ljubljani, 1 K, Andrej Keček, kaplan na Muti, 1 K, Josip Somrek, kaplan v Marenbergu, 1 K, Neimenovana 2 K, Fr. Ušeničnik, zasebni uradnik v Ljubljani, 1 K, Ferdo Kunej, med. v Gradcu, 1 K, Ivan Frelj, dež. rač. oficijal 1 K, Fr. Kreger, župnik v Javorju nad Loko, 2 K, Anton Bulovec, c. kr. sodni pristav na Brdu, 2 K.

Društva: Kmečko bralno društvo v Jarenini 10 K, posojilnica v Vitanjah 10 K, hranilnica in posojilnica v Vipavi 20 K.

Darovi: g. dr. Konrad Janežič, odvetnik v Voloski, 10 K, dražba škatljice C. M. žveplenk v »Kat. domu« 5 kron 40 vin., g. Fr. Ilesič, prof. na učiteljski v Ljubljani, poslal zbirko vesele družbe pri g. notarju Otonu Ploju 14 K.

Kdo podari ali po nizki ceni »Naši straži« proda rabljivo Wertheimovo blagajno?

Telefonska in brzojavna poročila

Dunaj, 11. januv. Poljski poslanec Madejsky je izdal brošuro o narodnostnem vprašanju, v kateri zahteva, naj se po posebnem zakonu določi, kakošne narodnostne pravice gredo posameznim narodom, ter da naj se natančno določi kompetenca državnega zbora, deželnih zborov in vlade glede narodnostnih vprašanj, tako da vsak narod natanko ve, kje ima iskati svoje pravice. Pri najvišjem državnem sodišču naj se osnuje poseben narodnostni senat, pri katerem naj najdejo posamezni narodi, vzlasti ako so v kaki kronovini v manjšini, svojo pravico nasproti narodnosti, ki je v večini in nasproti vladi.

Dunaj, 11. januv. Poročila nekaterih listov o spremembi v oseh na poslaniških mestih na Dunaju in v Washingtonu so prezgodnja.

Budimpešta, 11. januarja. V zbornici je danes opozicija predlagala pet glasovanj po imenih z ozirom na zapisnik včerajšnje seje. Mej sejo so se zastopniki raznih strank posvetovali glede kompromisa. Ob dvanajstih se je ta seja prekinila. Odposlanci opozicije so stavili svoje predloge, potem so se liberalni zastopniki mej seboj posvetovali o teh zahtevah. — Opozicija ne zahteva le, da odstopi Banffy, ampak da odstopi celo ministerstvo, nadalje, da se v Avstriji nikakor ne sme ustanoviti nagodba po § 14. Na Ogerskem dovoli opozicija začasno nagodbo samo za pol leta. Ako v Avstriji ni mogoče dognati nagodbe parlamentarnim potom, tedaj se z Avstrijo skleni samo carinska zveza.

Belgrad, 11. januv. Kralj Aleksander in Milan sta odpotovala danes v Niš, kjer se prične zopet zasedanje skupščine.

Pariz, 11. januv. V včerajšnjem ministerskem svetu se je vsprejela ostavka odstopivšega predsednika kasacijskega dvora Beaupairesa ter imenoval na njegovo mesto svetnik Ballot-Beaupré.

Pariz, 11. januv. Včeraj je došel odgovor Dreyfusov na vprašanje kasacijskega dvora v zadevi odkritja napram kapitanu Lebrun-Renaud ob času, ko je bil degradovan. Dreyfus odločno taji vsaka odkritja in opetovano izjavlja, da je nedolžen.

Pariz, 11. januarja. Zborničnim predsednikom je zopet izvoljen Deshanel. Istotako so izvoljeni vsi ostali dosedanji člani zborničnega predsedstva.

Manila, 11. januv. Položaj je vedno bolj kritičen, akoravno še ni povsem izključena mirna rešitev (?) Vojaštvo je alarmirano na celi črti. Mnogi domačini ostavljajo mesto. Aguinaldo preti v posebni proklamaciji, da bo pregnal vse Amerikane z otoka in da ne prevzame nikake odgovornosti za poznejše posledice.

IZŠTANJE

V bolnišnici:

7. januarja. Ivan Polajnar, dninar, 58 let, naduha.
8. januarja. Marija Gerjol, šivilja, 21 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Čas opazovanja	Stanje barometra nad m.	Temperatura na sonu	Temperatura v zraku	Vetrov	Padačina
10. 9. zvečer	735,4	1,3	sl. slab	megla	
11. 7. zjutraj	733,8	0,6	sl. jzab.	megla	0,0
11. 8. popol.	732,8	3,7	sl. jug	pol oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 21°; noč: -2,7°.

Dražbe.

Avgrusta Luzerja v Novem Mestu posestvo (posojje z vrtom in gozd 23.590 gld., ostala zemljišča 3691 gld., 2 konja in nekaj orodja 137 gld.), najmanjša ponudba 14.501 gld., dne 26. januarja v Novem Mestu.

Antona Korniča iz Vira zemljišča (5833 gld. 50 kr.), najmanjši ponudek 3130 gld., dne 28. jan. na Brdu.

Mihaela Potočnika iz Trpčan posestvo (2050 gld.), najmanjši ponudek 1366 gld. 67 kr., dne 3. februarja v Ilir. Bistrici.

Martina Stjepica iz Vel. Dobrave zemljišče (428 gld. 31 kr.), najmanjši ponudek 258 gld. 54 kr., dne 13. febr. v Ljubljani.

Matije Rus-a iz Zdenske vasi zemljišče (1600 gld.), najmanjši ponudek 1066 gld. 66 kr., dne 7. februarja v Vel. Laščah.

VABILO

na

I. REDNI OBČNI ZBOR

Slov. delav. stavbenega društva

registr. zadruga z neomej. zavezo

kateri se bo vršil

v nedeljo, 29. januarja 1899, ob 10. uri dop.

v dvorani Katoliškega doma, Turjaški trg št. 1.

VSPORED:

1. Nagovor načelnikov.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Odobritev računskega sklepa za leto 1898.
5. Volitev 2 odbornikov ravnateljstva, 2 kontrolorjev, 3 pregledovalcev računov in 5 udov razsodišča.
6. Določitev visokosti svote rezervnega zaklada za 5 let (§ 47. društvenih pravil).
7. Slučajni nasveti.

Opomba. Kdor želi staviti na občnem zboru kak predlog, ga mora 14 dni pred zborovanjem ravnateljstvu v pregled predložiti.

Ravnateljstvo.

Na prodaj imam

25 1-1

600 suhih smrekovih hlodov

na kupu zloženih pri poti. Nad polovico hlodov je od 10 do 20 palcev debelih.

Anton Kržišnik,

posestnik na Bukovem vrhu št. 26, pošta Poljane nad Škofjo Loko

Vozni red

avstrijskih državnih železnio, veljaven od 1. oktobra 1898.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednje-evropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, na Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto
- Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.
- Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
- Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 4. uri 2 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 5. uri 46 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.
- Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla.
- Ob 2. uri 22 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 4. uri 37 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
- Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 9. uri 6 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.
2. 05 " popoldne " "
6. " 50 " zvečer " "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.
11. " 08 " dopoldne " "
6. " 10 " zvečer " "

Pozor!

Pozor!

Originalno plzensko pivo!

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem opustil zastopstvo meščanske plzenske pivovarne, katero je prevzel Gradčan F. Reim, mesto tega sem prevzel

zastopstvo zadružne plzenske pivovarne

katere pivo je splošno priznано najboljšo od vseh plzenskih piv in katero posebno priporočajo zdravniki v dijetne namene.

Priporočajoč se najtopeje belježim

Ivan Gorup.

908 5-5

Pisarna:

Šelenburgove ulice šte. 1. Telefon šte. 90.

Ženini in neveste!

ne zamudite prilike, ko si omislite potrebne stvari za rabo pri skupnem hiševanju, obiščite in oglejte si veliko zalogo 14 10-2

namizne oprave
iz kina- in pravega srebra,

poročnih in drugih prstanov, uhanov, okraskov, stenskih in žepnih ur in verižlo zlatih, srebrnih in nikelnastih, vse po najnižjih cenah.

Vabim na mnogobrojni obisk vse slav. občinstvo ter pošiljam ilustrovane cenike po pošti zastopj.

Fr. Čuden, urar in trgovec z
nimi stroji v Ljubljani, nasproti rotovžu.

K šte. 21.386 ex 1898.

6 3-2

II. Razglasilo 6.

C. kr. finančno ravnateljstvo daje s tem na splošno znanje, da se bode

**stavbišče podrtega pisarničnega poslojja v
Hilšerjevih ulicah v Ljubljani**

prodalo potom javne dražbe. Dotična obravnava, katere se lahko udeleži z ustnimi ponudbami ali pismenimi oferti, se bode vršila dne 23. januarja 1899. leta ob 10 uri predpoludnem pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani. Izklicna cena iznaša 8005 gld.

Vse drugo je razvidno iz natančnega razglasila, ki je objavljeno v uradnem listu »Laibacher Zeitung« šte. 1 z dne 2. januarja 1899. l.

C. kr. finančno ravnateljstvo.

Ljubljana, dne 29. novembra 1898.

Koverta s firmo
vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna

v Ljubljani.

Koncipijenta

vsprejem **takoj** ali tekom **treh mesecev.**

Dr. D. Majaron

advokat v Ljubljani.

13 (3-2)

SS Zaloga mestne elektrarne. SS

Naznanjam uljudno prečast. duhovščini in slav. občinstvu, da sem prevzel **založništvo in izdelovanje**

električnih svetilk mestne elektrarne.

V zalogi imam poleg lastno izdelanih **cerkvenih oprav in cerkvenega orodja** veliko različnih

lestencev, držajev in opor iz bronca, železa, stekla itd. za **električno razsvetljavo** v cerkvah, sobah, dvorinah, delavnicah itd., izvršenih v najslovitejših tovarnah za električno pripravo. — Vsako naročilo izvršim točno in natančno po izvirnih tovarniških cenah.

Po nizki ceni prirejam stare lestence in svetilnice za električno razsvetljavo.

V obilna naročila se uljudno priporočam velespoštovanjem

Leopold Tratnik,
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27.

910 10-5

Ilustrovani katalogi in ceniki raznih slovitih tovarn so na ogled na razpolago.

SS Zastopstvo mestne elektrarne. SS

Cerkvena posoda in orodje.

Izvrševanje električnih svetilk.

Dunajska borza.

Dne 10. januarja.	Dne 9. januarja.	Kreditne srečke, 100 gld.
Skupni državni dolg v notah 101 gld. 50 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld. 170 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. 170 » —
Skupni državni dolg v srebru 101 » 40 »	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. 159 » 50 »	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. 20 » 75 »
Avstrijska zlata renta 4% 120 » 20 »	Državne srečke l. 1864, 100 gld. 194 » — »	Rudolfove srečke, 10 gld. 25 » 25 »
Avstrijska krona renta 4% 200 kron 102 » 15 »	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron 99 » 40 »	Salmove srečke, 40 gld. 86 » 50 »
Ogerska zlata renta 4% 119 » 50 »	Tisne srečke 4%, 100 gld. 138 » 40 »	St. Genois srečke, 40 gld. 85 » — »
Ogerska krona renta 4% 200 97 » 95 »	Dunavske vravnave srečke 5% 129 » 25 »	Waldsteinove srečke, 20 gld. 60 » — »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. 941 » — »	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878 108 » — »	Ljubljanske srečke 22 » — »
Kreditne delnice, 160 gld. 359 » 60 »	Posojilo goriškega mesta 112 » — »	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. 153 » 25 »
London vista 120 » 50 »	4% kranjsko deželno posojilo 98 » 25 »	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3529 » — »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 59 » 02 1/2 »	Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4% 98 » 30 »	Akcije južne železnice, 200 gld. sr. 59 » 50 »
20 mark 11 » 78 »	Priporitne obveznice državne železnice 220 » — »	Splošna avstrijska stavbinska družba 112 » 50 »
20 frankov (napoleonador) 9 » 55 1/2 »	» južne železnice 3% 180 » — »	Montanska družba avstr. plan. 194 » 75 »
Italijanski bankovci 44 » 35 »	» južne železnice 5% 126 » — »	Trboveljska premogarska družba, 70 gld. 177 » — »
C. kr. cekini 5 » 70 »	» dolenskih železnice 4% 99 » 50 »	Papirnih rubljev 100 127 » 62 »

SS Nakup in prodaja SS
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

SS Pojasnila SS v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
SS naloženih glavnih SS